

فهرست موضوعات

صفحه	عنوان
1	فصل اول: کلیات طرح
2	مدل تحلیلی فصل اول
3	چکیده
4	1-1 بیان مسئله
5	2-1 هدف های تحقیق
5	3-1 اهمیت موضوع تحقیق
6	4-1 سوالات و فرضیه های تحقیق
6	5-1 مدل تحقیق
7	6-1 تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی
8	7-1 روش تحقیق
8	8-1 قلمرو تحقیق
8	9-1 جامعه ی آماری و حجم نمونه
8	10-1 محدودیت ها و مشکلات تحقیق
10	فصل دوم: مطالعات نظری
11	مدل تحلیلی فصل دوم
12	مقدمه
13	1-2 اسطوره
13	1-1-2 معنی واژه ای واصطلاحی اسطوره
14	2-1-2 ویژگی های اسطوره

15	3-1-2) تاریخچه ی پیدایش سنبل و اسطوره در ایران
19	4-1-2) سرچشمه ی اسطوره های ایران
21	5-1-2) دلیل وجودی اسطوره
22	6-1-2) اصل و ماهیت و زمان اسطوره
22	7-1-2) فایده ی اسطوره شناسی
27	8-1-2) تبدیل اسطوره به حماسه
28	9-1-2) تفاوت های اسطوره و حماسه
29	10-1-2) دلایل تبدیل اسطوره به حماسه
31	1-10-1-2) محدودیت زمانی
31	2-10-1-2) حد مکانی
32	3-10-1-2) کاهش صبغه ی قدسی و مینوی (زمینی شدن)
32	4-10-1-2) جابه جایی یا دگرگونی
32	5-10-1-2) شکستگی
33	6-10-1-2) انتقال
33	7-10-1-2) قلب یا تبدیل
34	8-10-1-2) ادغام یا تلفیق
34	9-10-1-2) حذف
35	10-10-1-2) فراموشی
35	11-1-2) توتم و تابو
35	2-2) حماسه
36	1-2-2) معنی واژه ای و اصطلاحی حماسه

36	2-2-2) پیدایش حماسه
37	3-2-2) انگیزه ی پیدایش حماسه
38	4-2-2) قهرمان نیاز جامعه
39	5-2-2) تدوین حماسه ی ملی ایران
41	6-2-2) شعر حماسی
41	1-6-2-2) منظومه های حماسی
41	1-1-6-2-2) منظومه های حماسی طبیعی و ملی
42	2-1-6-2-2) منظومه های حماسی مصنوع
44	3-2) گفت و گو
44	1-3-2) معنی واژه ای و اصطلاحی گفت و گو
45	2-3-2) تعریف گفت و گو
49	4-2) تک گویی
49	1-4-2) تک گویی درونی
49	2-4-2) تک گویی نمایشی
50	3-4-2) حدیث نفس (خود گویی)
50	5-2) لحن
50	1-5-2) تعریف لحن
50	6-2) کشمکش
51	1-6-2) کشمکش جسمانی
51	2-6-2) کشمکش ذهنی
51	3-6-2) کشمکش عاطفی

52	4-6-2) کشمکش اخلاقی
52	7-2) رجز
52	1-7-2) معنی واژه ای و اصطلاحی رجز
54	2-7-2) پیشینه ی رجز و رجز خوانی در فرهنگ عربی
54	1-2-7-2) رجز و رجز خوانی در دوره ی جاهلیت
56	2-2-7-2) رجز و رجز خوانی در دوره ی اسلام
58	3-7-2) آداب رجز خوانی
62	4-7-2) پیشینه ی رجز و رجز خوانی در ادبیات ملل
63	1-4-7-2) رجز خوانی در حماسه ی یونان
63	2-4-7-2) رجز خوانی در ایران باستان
65	3-4-7-2) رجز خوانی در ادبیات فارسی
66	4-4-7-2) رجز خوانی در شاهنامه فردوسی
66	5-7-2) کارکرد های رجز و رجز خوانی
67	8-2) فردوسی
71	9-2) شاهنامه و اهمیت و ارزش آن
78	10-2) حمله ی حیدری (مهمترین حماسه دینی)
81	11-2) پیشینه ی تحقیق
83	فصل سوم: روش شناسایی تحقیق (متدولوژی)
84	مدل تحلیلی فصل سوم
85	مقدمه
85	1-3) روش تحقیق

86	(2-3) جامعه ی آماری
86	(3-3) حجم نمونه و روش اندازه گیری
86	(4-3) ابزار جمع آوری اطلاعات
86	(5-3) روش تجزیه و تحلیل داده ها
87	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
88	مدل تحلیلی فصل چهارم
89	مقدمه
89	(1-4) تفاخر به قدرت و شجاعت خویشان
152	(2-4) تهدید حریف
189	(3-4) تحقیر حریف
239	(4-4) تفاخر به خویشان
263	(5-4) تفاخر به کارها
274	(6-4) تفاخر به نژاد
281	(7-4) تفاخر به خانواده
291	(8-4) تفاخر به خاندان مادری
293	(9-4) تفاخر به دارایی
293	(1-9-4) تفاخر به چار پایان
295	(2-9-4) تفاخر به گنج
296	(3-9-4) تفاخر به لباس رزم
297	(1-3-9-4) تفاخر به زره
298	(2-3-9-4) تفاخر به کلاه جنگی (کلاه خود)

298	4-9-4) تفاخر به کلاه شاهی
299	5-9-4) تفاخر به نگین و تخت شاهی
300	6-9-4) تفاخر به داشتن پرستار
300	7-9-4) تفاخر به درفش
300	8-9-4) تفاخر به زین زرین
301	10-4) تفاخر به ابزار جنگی
301	1-10-4) تفاخر به شمشیر
303	2-10-4) تفاخر به تیغ
305	3-10-4) تفاخر به خنجر
305	4-10-4) تفاخر به نیزه ها
305	1-4-10-4) تفاخر به نیزه
306	2-4-10-4) تفاخر به زوبین (ژوبین)
307	3-4-10-4) تفاخر به سنان
308	5-10-4) تفاخر به تیر
309	6-10-4) تفاخر به کمان (تیر و کمان)
310	7-10-4) تفاخر به کمند
311	8-10-4) تفاخر به گرز
313	9-10-4) تفاخر به گویال
314	10-10-4) تفاخر به سلیح
315	11-4) تفاخر به مرکب های جنگی
315	1-11-4) تفاخر به پیلان جنگی

315	2-11-4) تفاخر به اسبان جنگی
316	12-4) تفاخر به سپاه و لشکر
320	13-4) تفاخر به ایمان و اعتقاد
328	14-4) تحذیر حریف
333	15-4) اعتراض به حریف و توبیخ و بازخواست او
335	فصل پنجم: ادامه تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق (رجز در پیغام ها و نامه ها)
336	مدل تحلیلی فصل پنجم
337	مقدمه
338	1-5) رجز در نامه ها
338	1-1-5) تفاخر به شجاعت و قدرت در نامه ها
338	2-1-5) تهدید کردن حریف در نامه ها
349	3-1-5) تحقیر حریف در نامه ها
353	4-1-5) تفاخر به خویشتن در نامه ها
357	5-1-5) تفاخر به کارها در نامه ها
357	6-1-5) تفاخر به نژاد و اجداد در نامه ها
358	7-1-5) تفاخر به افراد خانواده در نامه ها
359	8-1-5) تفاخر به دارایی های خود در نامه ها
359	1-8-1-5) تفاخر به گنج در نامه ها
360	2-8-1-5) تفاخر به لباس رزم در نامه ها
360	9-1-5) تفاخر به مرکب های جنگی در نامه ها
361	1-9-1-5) تفاخر به پیل جنگی در نامه ها

361	2-9-1-5) تفاخر به اسب جنگی در نامه ها
361	10-1-5) تفاخر به افراد سپاه در نامه ها
366	11-1-5) تفاخر به ایمان و اعتقاد در نامه ها
367	12-1-5) تحذیر کردن حریف در نامه ها
368	13-1-5) اتهام بستن به حریف در نامه ها
370	2-5) رجز در پیغام ها
370	1-2-5) تفاخر به قدرت و شجاعت در پیغام ها
374	2-2-5) تهدید کردن حریف در پیغام ها
381	3-2-5) تحقیر حریف در پیغام ها
389	4-2-5) تفاخر به خویشتن در پیغام ها
396	5-2-5) تفاخر به دارایی (کنج) در پیغام ها
397	6-2-5) تفاخر به ابزار جنگی در پیغام ها
398	7-2-5) تفاخر به مرکب های جنگی در پیغام ها
398	1-7-2-5) تفاخر به بیلان جنگی در پیغام ها
399	2-7-2-5) تفاخر به اسبان جنگی در پیغام ها
399	8-2-5) تفاخر به سپاه و لشکر در پیغام ها
400	9-2-5) تحذیر و ترساندن حریف در پیغام ها
403	10-2-5) اعتراض به حریف در پیغام ها

406 فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات

407 مدل تحلیلی فصل ششم

408	مقدمه
409	1-6) نتیجه گیری (موضوع بندی)
431	2-6) پیشنهادها
432	نمودار
435	فهرست منابع
438	چکیده ی انگلیسی (Abstract)

فصل اول

کلیات طرح

«مدل تحلیلی فصل اول»

چکیده

(1-1) بیان مسئله

(2-1) هدف تحقیق

(3-1) اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن

(4-1) سؤالات و فرضیه‌های تحقیق

(5-1) مدل تحقیق

(6-1) تعاریف عملیاتی متغیرها و واژگان کلیدی

(7-1) روش تحقیق

(8-1) قلمرو تحقیق

(9-1) جامعه آماری و حجم نمونه

(10-1) محدودیت‌ها و مشکلات تحقیق

فصل اول: کلیات طرح

حماسه

حماسه ملی

حماسه مذهبی

گفتگو

رجز

چکیده

چکیده پایان نامه (شامل خلاصه ، اهداف ، روش های اجرا و نتایج به دست آمده):

حماسه یکی از انواع ادبی است و به معنای شرح دلآوری های یک قوم است که در راه اهداف گروهی و خواسته های هماهنگشان انجام می شود.

یکی از مسائلی که در حماسه مطرح است ، رجز خوانی هایی است که به صورت گفتگوی شفاهی یا کتبی بین پهلوانان و حریفان رد و بدل می شود و قصد آن شناساندن خود یا نژاد و نسب خود و بیان دارایی ها و به طور کلی میزان توانمندی های خویش است در برابر حریف که هدف اصلی از ذکر همه ی این موارد در حقیقت تضعیف روحیه ی طرف مقابل و در عوض قوی کردن روحیه ی خویشان است .

هدف این پایان نامه ، مقایسه ی انواع رجز و میزان تفاخرات بکار برده شده در مبحث رجز و بیان مقاصد رجز و رجز خوانی در دو اثر حماسی شاهنامه ی فردوسی و حمله ی حیدری است .

روش این پژوهش ، اسنادی و روش گرد آوری آن ، فیش برداری و روش تجزیه و تحلیل داده ها ، تحلیل محتوایی است . طی این تحقیق به طور کلی به 16 نوع رجز در شاهنامه برخوردیم که با رجز های کتاب حمله ی حیدری مقایسه شده اند ؛ فصلی جداگانه نیز به بررسی «رجز» در پیغام ها و نامه ها که بین پادشاهان و پهلوانان قبل از بروز جنگ رد و بدل می شده ، اختصاص داده شده است .

کلید واژه ها : اسطوره - حماسه - حماسه ی ملی - حماسه ی مذهبی - - گفتگو - رجز

فصل اول : کلیات طرح

1-1) بیان مساله :

حماسه یکی از انواع ادبی است و به معنای شرح دلاوری های یک قوم است که در راه اهداف گروهی و خواسته های هماهنگشان انجام می شود . حماسه مانند هرداستان دیگر از اجزای مختلفی تشکیل شده که همه به نوعی با دلاوری ها و اهداف کلی داستان هماهنگ اند. یکی از این مسائل که در حماسه بسیار مطرح است ، رجز خوانی هایی است که به صورت گفتگو مطرح می شود و مانند همه ی دیالوگ هایی که در داستان ها مطرح می شوند ، از زبان شخصیت هایی که برابر هم می ایستند گفته می شود و از آن طریق هویت و اندیشه افراد بدون دخالت ظاهری گوینده مشخص می شود گوینده ای که از منطق سخنوری و گفتگوی صحیح مطلع باشد، با بیان اندیشه های متضاد از زبان شخصیت ها سیر طبیعی داستان را پیش می برد و سرانجام نظر اصلی خود را مخفیانه از زبان شخصیت موافق بیان می کند .

حال سؤال اساسی در این پایان نامه آن است که تفاوت رجزهای شاهنامه ی فردوسی که یک حماسه ی ملی است با رجز های حمله ی حیدری که یک حماسه ی مذهبی است در چیست ؟ و توضیحاتی که در رجز های هر کدام از این حماسه ها آورده می شود ، پیرامون چه مسائلی است؟

2-1) هدف های تحقیق :

الف - در این تحقیق ، انواع رجز و میزان تفاخرات به کار برده شده در مبحث رجز و رجز خوانی در شاهنامه ی فردوسی و حمله ی حیدری مقایسه می شوند .

ب - مقاصد رجز و رجز خوانی در این دو اثر حماسی ، مورد بحث قرار می گیرند .

ج - رجز هایی که قبل از بروز جنگ ، به شکل غیر حضوری یعنی در قالب نامه و یا پیغام به حریف ارسال می شوند نیز، مورد بررسی قرار می گیرند.

3-1) اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن :

گفتگو یکی از عناصر اصلی هر داستان را تشکیل می دهد و هر اندازه که میزان گفتگو های یک داستان بیشتر باشد و حالت توضیح گوینده (زاویه ی دید) کمتر باشد ، روند داستان طبیعی تر خواهد بود. در حماسه ها که شرح پهلوانی های یک قوم یا گروه خاصی است ، گفتگو ها نقش مهمی را ایفا می کنند و از طریق صحبت های ضمن داستان ، گاهی مسائل علمی مطرح می شوند و گاه گفتگوها جنبه ی عشق و مغالزه دارند و گاهی معرفی شخصیت ها و افراد از طریق گفتگو ها صورت می گیرد. رجز خوانی های حماسه علاوه بر این که نقش معرفی هر پهلوان را به عهده دارند، به عنوان عاملی برای تضعیف روحیه ی حریف نیز به حساب می آیند . در این پایان نامه ، تفاوت بین رجز خوانی های حماسه ی ملی و مذهبی بررسی می شود؛ تا اهمیت این موضوع که کم از جنگ ها و دلاوری های حماسه نیست ، معلوم شود .

انگیزه من ازانتخاب این پایان نامه، علاقه ای است که به موضوعات حماسی داشته ام . قصدم بیان یکی از جنبه های مهم این نوع ادبی (حماسه) است که در داستان نویسی امروزی به عنوان دیالوگ مورد توجه قرار می گیرد .

4-1) سوالات و فرضیه های تحقیق :

فرضیه ها :

الف - مسائلی که در رجز های مذهبی مطرح می شود با مسائلی که در رجز های حماسی ملی مطرح می شود متفاوتند.

ب - عناصر و ابزار و حیوانات هم در رجز ها معرفی می شوند .

ج - در رجزها علاوه برشخصیت ها ، نژاد و پیشینه ی دلاوری هر شخص و خاندان او نیز برای تضعیف روحیه ی طرف مقابل معرفی می شود .

5-1) مدل تحقیق :

توصیفی - تحلیلی

مرور تک تک ابیات شاهنامه و استخراج انواع رجز های موجود در شاهنامه ، همچنین مرور تک تک ابیات کتاب حمله حیدری و استخراج رجزهای موجود در این اثر حماسی و مقایسه این دو اثر حماسی با هم . در ضمن تدوین و جمع آوری مطالب مختلف مربوط به موضوع پژوهش با استفاده

از منابع و مآخذ موجود در کتابخانه که به نوعی در شناساندن اسطوره ، حماسه ، گفتگو و رجز سهمی دارند.

6-1) تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی :

واژه های کلیدی :

اسطوره-حماسه -حماسه ی ملی - حماسه ی مذهبی - گفتگو - رجز

اسطوره: « اسطوره پنداشت های مشترک قوم و جماعتی است ، در دورانی معین ، درباره ی هستی و گیتی ، مرد (انسان) ، خویش و بیگانه و آفاق و انفس ، که به شکل داستان بازگو شده است و در تحلیل نهایی ، اسطوره تبلوری است از آرایش ذهنی در قالب زبان.

حماسه : نوعی از اشعار وصفی است که مبتنی بر توصیف اعمال پهلوانی و مردانگی ها و افتخارات و بزرگی های قومی و فردی باشد به نحوی که شامل مظاهر مختلف زندگی آنان گردد.

حماسه ملی : عبارت است از نتایج افکار و قریح و عواطف یک ملت، که در طی قرون و اعصار، تنها برای بیان وجود عظمت و نبوغ قوم ، بوجود آمده و مشحون است به ذکر جنگ ها و پهلوانی ها و جان فشانی ها .

حماسه مذهبی : اگر موضوع حماسه تاریخی، زندگی یک یا چند تن از قهرمانان دینی باشد که با توجه به حقایق تاریخی یا با آمیزش وقایع تاریخی و مطالب داستانی بوجود آمده باشد، حماسه مذهبی نامیده می شود.

گفتگو : به معنای مکالمه و صحبت کردن با هم و مبادله ی افکار و عقاید است و در شعر ، داستان، نمایشنامه و ... به کار برده می شود .

رجز : شعری که در هنگام جنگ ، در مقام مفاخرت و خود ستایی می خواندند ، رجز نامیده می شود.

(7-1) روش تحقیق :

اسنادی (کتابخانه ای)

روش تحقیق از نظر پیشینه ، توسعه ای

روش تحقیق از نظر ماهیت ، کیفی

(8-1) قلمرو تحقیق :

بررسی اشعار حماسی مربوط به قرن چهارم و قرن دوازدهم

(9-1) جامعه و حجم نمونه :

جامعه ی آماری : الف - شاهنامه ی فردوسی از جلال خالقی مطلق در هشت جلد ب - حمله

ی حیدری از میرزا محمد رفیع بن محمد متخلص به باذل (باذل مشهدی)

حجم نمونه : 4184 صفحه (3872 صفحه شاهنامه + 312 صفحه حمله حیدری)

(10-1) محدودیت ها و مشکلات تحقیق :

از جمله مشکلات و محدودیت های تحقیق در این پایان نامه، به موارد زیر می توان اشاره کرد:

الف - نبود منابع کافی در مورد رجز و رجزخوانی و همچنین نبود منابع کافی در مورد گفت و گو برای انجام این پژوهش.

ب - نامناسب بودن کیفیت کتاب حمله ی حیدری از لحاظ چاپ و ویرایش و دسته بندی و طبقه بندی موضوعی.

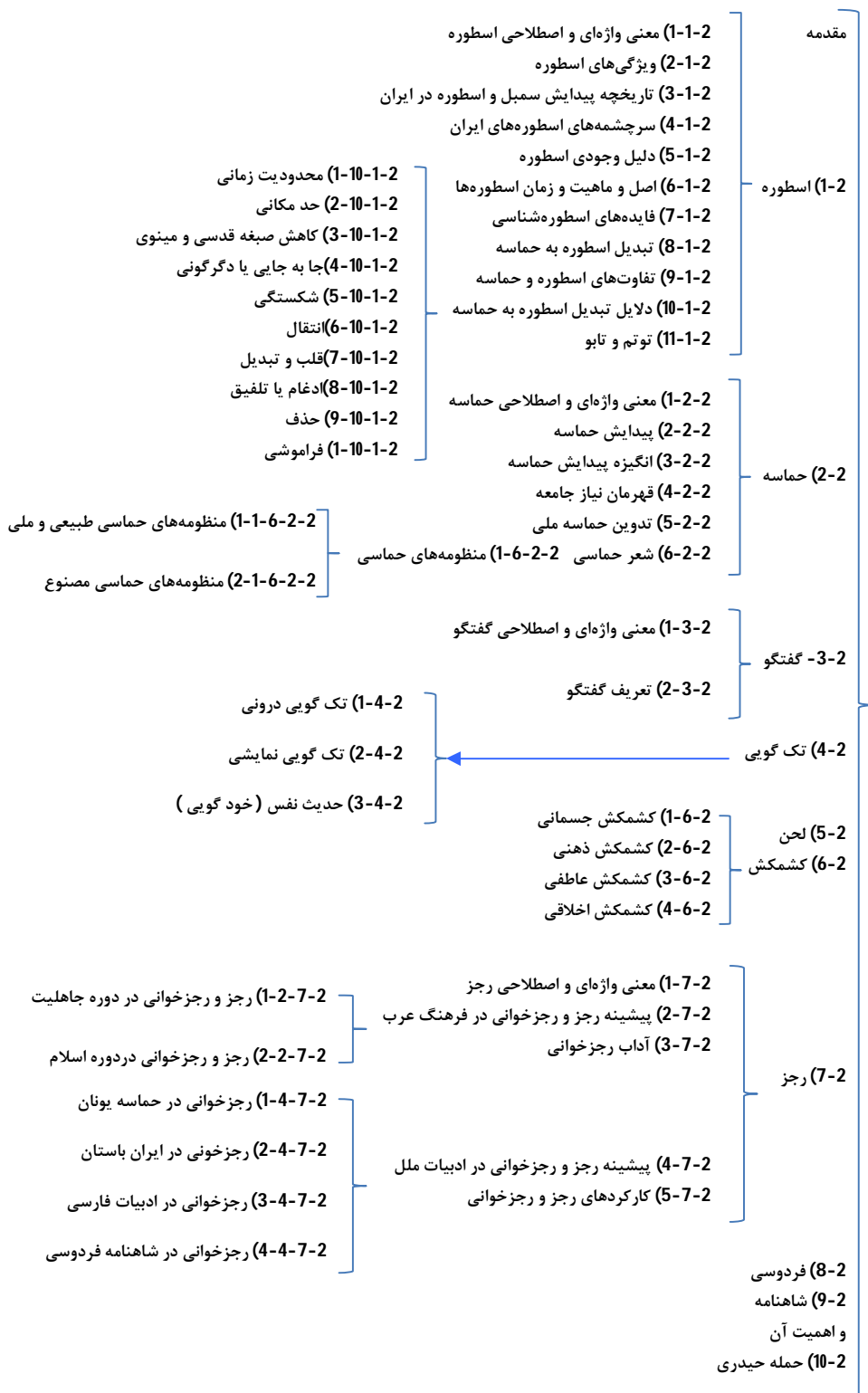
لازم به ذکر است که نسخه ای از کتاب حمله ی حیدری که در اختیار بنده قرار داده شده بود ، ویرایش نشده و پر از غلط های املایی بود و بعضی از ابیات باهم جابه جا شده بودند و چاپ آن سنگی و نامناسب بود ، در هر سطر دو بیت در راستای هم نوشته شده بودند و ابیات شماره نداشتند و دسته بندی موضوعی نیز وجود نداشت. به همین دلیل من ابیات هر صفحه از این کتاب را جداگانه و از عدد 1 (یک) شماره گذاری کردم .

طبیعی است که وجود چنین مشکلاتی، باعث تاخیر در انجام کار شده است و مشکلاتی در مسیر پژوهش ایجاد کرده است .

فصل دوم

مطالعات نظری

«مدل تحلیلی فصل دوم»

فصل دوم: مطالعات نظری